

Leder

Jørgen Møllekær jm@fla.de

Følg chefredaktøren på Twitter: @JM_Flensborg

Fornyelse skal der til. Med dette fremadskuende slogan fejrer vi i Sydslesvig vores årsmøder. Med 40 arrangementer fredag til søndag er der rig lejlighed til at mødes med venner og bekendte fra både nord og syd for grænsen. Udover at fejre, at vi stadig er her snart 100 år efter afstemningen i 1920, så er det oplagt, at vi hver især også benytter de hyggelige gensyn til at diskutere, om og i givet fald hvor der skal fornyelse til. Årsmødets slogan er kreativt, godt fundet på og passer ind i de igangværende diskussioner internt i vores mindretal. Men i udsagnet om fornyelse ligger der også en indbygget modsætning om, at vi skulle være gået i stå. Eller endda hvile i fortiden. Og at nu bør vi da vist vågne op og finde ud af, hvilket årti, vi lever i. For det er jo ikke tilfældet. Der er

Fornyelsen er i gang

“ Vi kan selv vende den udvikling, og det kommer til at tage en generation.

mange steder i vores danske minisamfund små og større nye spirende forsøg på hele tiden at forny sig. Et af de helt store gennembrud er vores relativt nye vuggestuer. Dét, at vi får den kommende generation ind i et dansksproget miljø allerede fra et-års-alderen vil om en generation have fremdyrket et mindretal, der står sprogligt endnu stærkere end i dag. Og allerede i dag taler vi om, at der aldrig har været talt så meget dansk, som tilfældet er i mindretallets absolutte højborg, Flensborg. Der gøres også mange gode nye forsøg på at knytte bånd til Danmark. Grænseforeningen og Skoleforeningen har aftalt højere mål for, hvor mange unge sydslesvigere, der kan komme på det ekstremt værdifulde efterskoleophold typisk i 10. klasse. Jaruplund Højskole har ved siden af de rent Sydslesvig-relaterede kurser også tilbud til golfspillere, der kan dyrke deres hobby på et kursus i Jaruplund og samtidig få nogle fore-

drag om vores dansk-tyske grænse-land med i golfbaggen. Og - hvis vi må tillade at nævne os selv - så lykkes det os på Flensborg Avis i stigende grad ved hjælp af de nye digitale kanaler som for eksempel Facebook at gøre en større offentlighed i Danmark opmærksom på relevante emner set her fra grænselandet. Dernæst er det i Sydslesvig som i alle andre samfund. Vi er ikke perfekte, og vi har nogle seriøse interne udfordringer. Det første skridt - at tale åbent om det - har vi taget. Det er flot, at SdU har sat en proces i gang for at finde nogle nye veje til at få mere dansk ind i vores klub- og fritidsliv. Nu bør vi så som det næste også turde finde nye løsninger på, hvordan vi så reelt og konkret også skaber de forandringer, som de fleste kan se behovet for. For mens vore unge fint lærer dansk, og nu endda allerede fra ble-alderen, så kniber det gevaldigt i de voksne

rækker. Hvis vi mener det, vi siger, når vi fortæller nye forældre, der melder deres børn i vores skoler, at de med dén beslutning køber »hele pakken«, så skal der mere til end i dag, da man sætter en »tro-og-love«-underskrift hos Skoleforeningen og mange melder sig også ind i SSF. Men derfra og så til at blive aktive i vores minisamfund på dansk, er der et langt stykke vej for for mange. Man må hjertens gerne fastholde sin tyske kultur også. Og ingen krav herfra om at blive mere dansk end danskere i Danmark. Men udelukkende at melde sine børn ind og selv ikke ville gøre den indsats, det vitterligt kræver, for at kunne begå sig i vores kulturkreds, gavner ikke disse forældres børn. Eller mindretallet som sådan. For det er misforstået høflighed. Det handler ikke om tvang eller udelukkelse. Det handler om ret og pligt og dermed bedre og mere præcise rammer for, at det koster noget ekstra for aktivt at være mindretalsdanske. Sådan har det altid været. Vi kan selv vende den udvikling, og det kommer til at tage en generation. Fornyelsen kan begynde fra den dag, vi stiller rimelige, men større krav til hinanden, end vi gør i dag.

RESÜMEE

»Erneuerung gehört dazu« - so lässt sich der diesjährige Slogan zum Årsmøde »Fornyelse skal der til« übersetzen. Ein zwiespaltiges Motto: Denn Erneuerungen innerhalb unserer dänischen Minderheit sind stets unterwegs. Ein Beispiel unter vielen sind die noch relativ neuen Krippen. Der Umstand, dass viele bereits im frühkindlichen Alter fortan dänisch lernen, wird die Fähigkeit Dänisch zu verwenden für zukünftige Generationen entscheidend stärken. Aber: Wir müssen uns auch offen eingestehen, dass unter uns Erwachsenen es vielerorts hapert mit der Anwendung der dänischen Sprache. Der Dachverband für unsere Vereine, SdU, hat dies erkannt und redet offen über Verbesserungsbedarf. Wir können es aber alle selbst in die Hand nehmen. Indem wir z.B. bei Neueintritten zukünftig nicht nur deutlicher machen, dass dänische Minderheit ohne Kommunikation auf dänisch auf Dauer keinen Sinn macht. Und diese Erwartungshaltung dann auch mit gezielteren Angeboten untermauern, damit wir neu Dazugekommene in unserer Minderheit auch helfen, sich sprachlich besser zu integrieren.

pir er bare alt for svagt. Der skal følges op, mente Jørgen Møllekær, og Anke Spoorendonk foreslog at skære det ud i pap for rene tyske forældrepar, der skriver deres barn op til en vuggestueplads. Der følger Dannebrog med, og der tales dansk til forældremøderne. Sådan er det bare.

To slags mindretal

Hvis der skal uddeles sydslesvigske løver for den bedste præstation bag mikrofonen, kommer de til at gå til Anke Spoorendonk. Ikke kun fordi hun igen og igen appellerede til de siddende organisationer og foreninger om at tage de unge med ind. De er den næste generation, de skal tages alvorligt, også selv om de siger noget, »vi« ikke bryder os om at høre. Samtidig med at hun ser frem, lod hun også blikket glide tilbage og ser mindretallet, som det er, med alle de nuancer, det har. Er du 100 procent, en hybrid, både og, en light-model eller hvad man nu foretrækker at kalde sig, hvis man står med rødder i det sydslesvigske? - For det er en myte at se mindretallet i en lang tidslinje fra 1864 og frem til i dag. Efter krigen valgte mange det danske til, mennesker, der i dag er oppe i årene, og som har ydet deres i foreningerne, som ikke taler meget dansk, ikke ved hvem statsministeren er i Danmark. Dem skal vi værdsætte, sagde den sydslesvigske politiker Anke Spoorendonk, der de sidste

SSWs afgående minister, Anke Spoorendonk.

fem år har haft sin daglige gang på regeringskontorerne i landdagen i Kiel og her været med til at træffe mange vigtige beslutninger. - Vi er ikke Danmarks forhave, en prydhave, vi er her, og her har vi politisk indflydelse. I gør os mindre, end vi er, sagde hun. Hvis fornyelse dybest set er det samme som forandring, så bevægede debatten sig i ring. Der blev plads til et par enkelte spørgsmål fra salen, og her var der ikke megen ros til de siddende orga-

nisationer for at skubbe mindretallet ud af stedet, også selv om de sikkert gerne vil. Der nedsættes udvalg og arbejdsgrupper på striben, og det er så det. - For nylig var der Sydslesvig-konference. God diskussion og debat, og så sker der bare ikke mere. I sætter ingen ambitiøse mål, sagde Jørgen Møllekær, der har haft stor succes med at bruge de sociale medier, når han skal have nyheder længere ud. Jon Hardon Hansen gav ham ret. Det er ikke udvalg, mindretallet

Den danske ambassadør i Tyskland, Friis Arne Petersen, var taget med til de danske årsmøder sammen med Mette Bock, der tidligere på ugen besøgte Berlin og Hamborg.

mangler. Det er faste deadlines for, hvornår der skal være et output, og da forstanderen på Jaruplund Højskole bad panelet om bud på fornyelser for hele mindretallet, havde Anke Spoorendonk igen et bud. - Strukturerne i mindretallet er et problem. Institutionerne arbejder godt, foreningerne også - sådan da - men de mangler at blive koblet bedre sammen. - Måske kan Sydslesvigudvalget være med til at bygge den bro, sagde hun.

En anden bro, der også er under konstruktion i disse år, er 2020-broen til Danmark og Tyskland, der snart skal stå klar, lød det fra Mette Bock. - I må se at få gang i kedlerne her nede og brande regionen. Sønderjylland kom til Danmark, Slesvig kom ikke med. Det skal alle vide. Det er så vigtigt i verden af i dag, hvor man vender ryggen til hinanden. Her har Sydslesvig chancen for at formidle viden, sagde den danske kulturminister. Tilla Rebsdorf tr@fla.de

RESÜMEE

Eine Diskussionsrunde im Flensborghaus beleuchtete alte Thesen über die Themen Nationalität, Kultur, Identität, Mission, Vision und - nicht zu vergessen - über das altbekannte Thema Sprache auf neue Weise. Der erste Vorsitzende des SSF, Jon Hardon Hansen, machte den Anfang mit Aussagen über nationale Zugehörigkeit, bevor die anderen Teilnehmer der Debatte - die dänische Kulturministerin Mette Bock (L), Schleswig-Holsteins frühere Kulturministerin Anke Spoorendonk (SSW) und Chefredakteur Jørgen Møllekær - ihre Gedanken zum Thema Erneuerung teilten. Dabei wurde unter anderem gesagt, dass man strengere Anforderungen an Eltern stellen sollte, die ihre Kinder bei einer dänischen Institution anmelden, dass die Jugend stärker einbezogen werden sollte, dass Prozesse optimiert und beschleunigt werden sollten, dass die Minderheitenorganisationen verbunden werden müssten, sowie dass das Jahr 2020 für die Vermarktung der Region genutzt werden sollte.

“

Måske kan Sydslesvigudvalget være med til at bygge den bro.

Anke Spoorendonk, SSWs minister i Kiel

Duschtüren
Spiegel
Isolierverglasung
Insektenschutzgitter

GlasFRANZEN

Kauslundhof 10
24943 Flensburg
Telefon: (04 61) 6 18 63
Telefax: (04 61) 6 17 64